

Хаг – Канадски војни обавештајац је, на суђењу Караџићу, рекао да су босански Муслимани артиљеријски гађали сопствени народ у Сарајеву да би за то окривили Србе.

Он је оценио да је намера била да изазову међународну интервенцију против Срба.

Бивши председник Републике Српске оптужен је за терорисање становништва Сарајева кампањом артиљеријских и снајперских напада; за геноцид у Сребреници; за прогон Муслимана и Хрвата широм БиХ и за узимање мировних снага УН за таоце, 1992-95.

Сведочећи у Караџићеву одбрану, идентитета заштићеног псеудонимом KW-554, канадски официр је изјавио да је у главној команди Унпрофора у Загребу, где је службовао, "било раширено веровање да су Муслимани били одговорни за неке од најзлогласнијих инцидената" у којима су током рата страдали цивили у Сарајеву.

"Владало је уверење да муслиманске снаге артиљеријски гађају сопствени народ како би окривили Србе и изазвали међународну интервенцију у своју корист", изјавио је сведок.

Нагласио је да су, по сазнањима које је имао, Муслимани били одговорни за "бар једну" од две експлозије на пијаци Маркале.

У првој, 5. фебруара 1994, погинуло је 66 особа, а рањено више од 140 грађана. У другој, 28. августа 1995, страдале су 43 особе, док је рањено 75.

KW-554 је тврдио да му је "један амерички војник" показао слику на којој се види како, 5. фебруара 1994, "једна особа са прозора зграде баца минобацачку гранату" на Маркале.

За другу експлозију испред затворене пијаце Маркале августа 1995. сведок је изјавио да "није могло бити утврђено са које је стране била испалена".

Док је боравио у БиХ, KW-554 је рекао да се уверио да су припадници Унпрофора, НАТО-а и националних контингената радили на утврђивању "потенцијалних мета" у Републици Српској за нападе авиона НАТО-а. Те информације преносили су Алијанси, сведок је видео те спискове.

На терену су, по његовим речима, били и западни специјалци који су у муслиманским енклавама у источној Босни и око њих, наводили бомбе авиона НАТО-а на српске циљеве.

KW-554 је рекао да су маја 1995. ти "истурени ваздухопловни контролори" (forward air-controlers) означили као мету депо за муницију на Палама, који је авијација НАТО-а потом уништила, "обезбедивши војну предност за Муслимане". За то је, по сведоку, знао и тадашњи командант Унпрофора у БиХ Руперт Смит.

Пошто је, по повратку из БиХ, проучио обиман материјал "с ознаком тајности" о збивањима у Сребреници јула 1995, сведок, како је рекао, није нашао ниједан доказ да је Караџић "био умешан или информисан" о масовним погубљењима Муслимана које је ВРС, по оптужници, починила пошто је заузела ту енклаву 11. јула 1995.

У унакрсном испитивању, тужитељка Кимберли Вест питала је сведока да ли је заиста видео и колико је добро проучио фотографију на којој наводно особа баца минобацачку гранату на Маркале са оближње зграде.

"Видео сам ту фотографију из далека, нисам је изблиза детаљно прегледао", одговорио је сведок. Упитан с које је даљине видео фотос "убичајене величине", казао је: "Са три метра".

Амерички војник је фотографију "показао врло брзо и нисам могао разазнати шта је на њој", рекао је KW-554.

На сугестију тужитељке, он је прихватио да би особа која је фотографију начинила "морала бити близу", односно да би "фотограф морао преживети експлозију у којој је 66 особа погинуло, а 140 рањено".

О првој експлозији на Маркалама данас је сведочио и француски официр који је учествовао у истрази, али је његов исказ, због заштите идентитета, био већим делом затворен за јавност.

У Караџићеву одбрану, исказ пред судијама јутрос је дао и британски бригадни генерал Вире Хејз, који је био начелник штаба Унпрофора у Кисељаку код Сарајева од априла до октобра 1993.

Хејз је описао тешке преговоре о демилитаризацији Сребренице у пролеће 1993, потврдивши да је Караџић претходно наредио да се заустави офанзива ВРС на ту енклаву и да се омогући приступ хуманитарним конвојима.

По споразуму од 18. априла 1993. ВРС и Армија БиХ сагласиле су се да ће Сребреница бити демилитаризована одмах пошто у њу уђе једна чета Унпрофора, казао је сведок.

У складу с договореним, Хејз је дефинисао "сигурну зону" која је обухватала "урбано подручје Сребренице и брда непосредно изнад". Када је 21. априла 1993, заједно са ненаоружаним официрима ВРС, отишао у Сребреницу да провери да ли је демилитаризација спроведена, британског бригадира је у енклави дочекао Насер Орић, "који је био наоружан, као и двојица његових телохранитеља".

"Са Орићем сам разговарао пола сата и објаснио сам му споразум. Изгледало је да он или претходно није био информисан о томе или да то није у потпуности схватио", рекао

је Хејз, додавши да је Орић "нестао" пре но што су га видели официри ВРС.

Оно што је видео на пунктовима за прикупљање оружја у Сребреници, по речима сведока, било је потпуно у складу с наређењем тадашњег генерала АБиХ Сефера Халиловића, које је касније видео, да се употребљиво оружје не предаје под контролу Унпрофора.

Споразум о демилитаризацији, оценио је Хејз, није било могуће спровести зато што "ниједна страна није била вољна" да то учини и због међусобног неповерења.

Он је додао и: "Било је извештаја да су се напади из Сребренице на околна српска села наставили током лета", али и да Унпрофор, "није могао учинити ништа да их спречи".

Суђење Караџићу наставља се сутра.

(Бета)